

INSTANTNÍ PROGRAMY

UZDRAVENÍ MALOMOCNÉHO

Pavel Jun

JAKÝ MÁTE PRVNÍ DOJEM Z OBRÁZKU? O ČEM TO JE? PODLE ČEHO TAK USUZUJETE?

Mluvili jsme o tom, co to obnáší být člověkem na základě obrazů Chagalla. Teď máme řadu obrazů uzdravení – nemoc je vlastně „něco špatně“ v lidském životě – a tím v tom pokračujeme. KDYBYSTE TO NEVĚDĚLI, JAKÉ JE TÉMA OBRÁZKU?

Můžete na obrázku vidět samotu. Vyloučení. Ale také hněv, zuřivost (postava nalevo), odevzdanost, bezmoc obětí (postavy dole).

Mluvili jsme o slepotě, hluchotě a nemotě, ochrnutí. Teď o **malomocenství**.

KTERÁ POSTAVA VÁS ZAUJALA, ZARAZILA? KDYBYSTE SI MĚLI VYBRAT, KTEROU POSTAVU BYSTE SI VYBRALI?

V bibli nešlo o lepru, i když řecké slovo znamená malomocenství. Šlo spíš lupenku. Příčiny této nemoci jsou neznámé. Souvisí to s krví, bývala „rodinná“, přesto není nakažlivá ani zděditelná. U neizraelských národů zůstávají takoví malomocní v rodinách, malomocní úředníci na svých místech (například Námán Syrský).

Vydělení malomocných v Izraeli se nedělo proto, že by se báli nákazy malomocenství, ale proto, že malomoc před zákonem kulticky znečišťovala, takže spolužití, které přímý a nepřímý kontakt způsobuje, znamenalo pro všechny kultickou nečistotu. Lev 13,19nn ukazují, že kritéria „čistoty a nečistoty“ skutečně byla ne medicínská, ale spíše „vizuální“.

Pokud kněz podle zákona vyhlásil nemocného jako kulticky nečistého, musel roztrženým šatem, prostovlasostí, zahaleným vousem a varováním „nečistý!“ všechny kolem jdoucí varovat. Na základě takových předpisů vydělení vznikla obava nakažení se. I když se v nemoci neviděla zvláštní nakažlivost, vyhýbali se „nakažení“, a viděli v nemoci výraz zvláštní hříšnosti.

„Malomocenství“ (lupénka) je chronicky probíhající nemoc, která může náhle začít, ale nemůže náhle zmizet. Proto udivovala Ježíšova uzdravení.

CO BY VÁM VADILO NEJVÍC, KDYBYSTE BYLI MALOMOCNÍ?

Samota. Nepřijatelnost. Jsem outsider. Divné pohledy, které na mě lidé vrhnou.

Divné myšlenky, které o mně mají. Fatálnost... Puncu nepřijatelnosti se nezbavím.

PŘIPADÁTE SI TAK NĚJAK NĚKDY?

Lidé se vám vyhnou. Jste pro ně nepřijatelní.

CO Z VÁS MŮŽE UDĚLAT „MALOMOCNÉHO“? *Pomluva. Nárok (něco po druhých chcete, nebo třeba jen být jim nablízku).*

Základní dispozice: Všechno, co je na tomto obrázku, je za ostatním drátem. I Ježíš. Demolovaná, prostřílená značka Stop označuje tuto hranici viditelněji. Tu začíná společenská země nikoho, ghetto exkomunikovaných, opuštěnost malomocných nebo malomocnými *udělaných*.

Když srovnáte – postavení Ježíše z jiných obrazů: Tam byl vždy Ježíš na jedné straně – jakoby *proti* „jinému“.

Tu je uprostřed dění, vnější i vnitřní střed v jednom. Proti komu je? (Proti nám?). Nebo spíš není teď *proti* – ale „za“ *někým... S někým*.

Je (nějak vysoko) nad Stop a svým místem mimo drát ji dává do otázky. Nemá roli (spis, zákon?) v ruku. Místo toho ruku kolem malomocného, přátelsky, na rameni: působivé gesto, které naznačuje, jak se s ním Ježíš solidarizuje, kde je jeho místo, pokud lidé mezi sebou a jinými udělají hranici, vytvoří ghetto. (Ježíš je víc než zákon). Kůl mi připomněl kříž.

Zahalená postava, je postava, kterou najdeme třeba v Indii. Má síť před očima, aby mohl a vidět. Jinak z ní nevidíme nic, nevíme, jak ji malomocenství poznamenalo, nemůžeme mu vidět do obličeje, vnímat její duševní stav. Pro společnost je anonymní. Jen demonstrativně nesený plechový hrnec, kterým žebrá almužnu, ukazuje, na jaké gesto je sociální vztah redukován.

NA PRAVICI JEŽÍŠE KŘIČÍ **MLADÝ MUŽ** SKORO EXTATICKY. Barva kůže, rysy obličeje jej ukazují jako „cizince“, gasarbeitera, menšinu etnickou, která není nikde vnímána dobře. Proto žádná domovská práva. Žijí přede dveřmi. Nedovolá se...

POD TÍMTO NAŘÍKAJÍCÍM JE **VYHNANÁ DÍVK**A. Příběh její je znám (z pohádek – vyhnáný sirotek z Grimma). Drát ji označuje od začátku jako „malomocnou“, vyhnanou. Proč je vyhnaná?

Teď se shromažďuje s těmi, kteří sdílí osud exkomunikovaných lidí, i s Ježíšem.

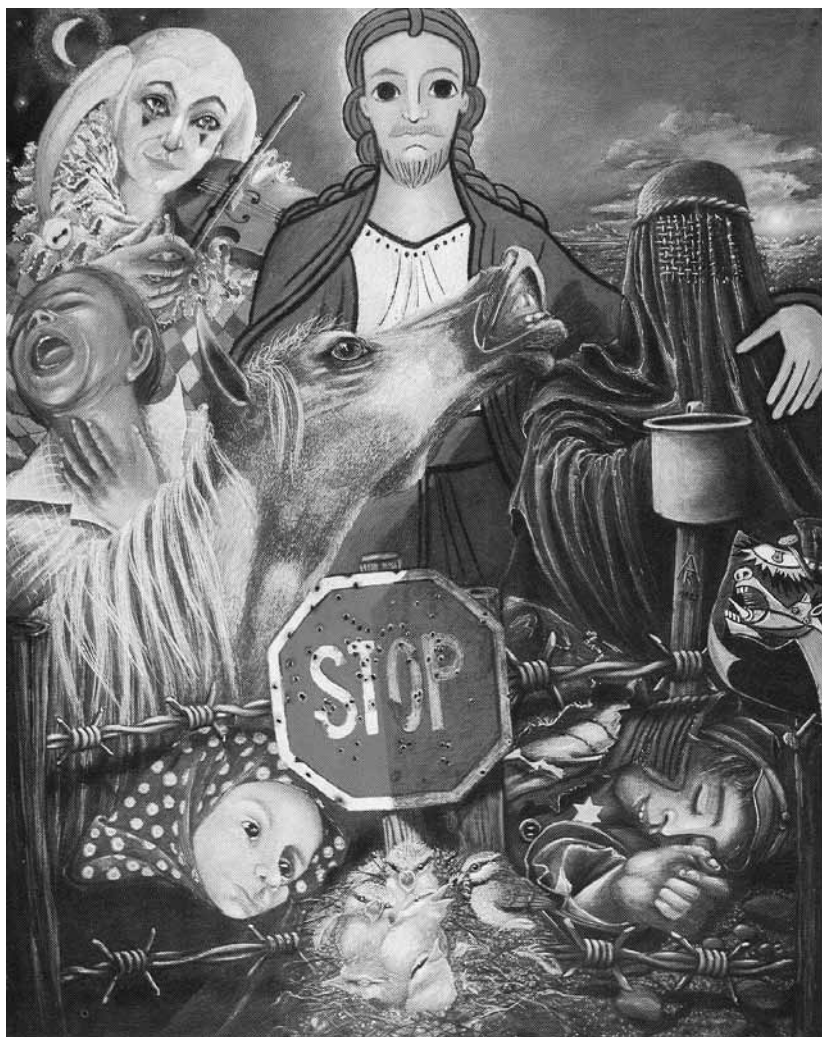
Na druhé straně kůlu leží, vyčerpán nebo sražen pozdější **souputník (der Volksgenosse) Ježíše**. Žlutá hvězda jej označuje jako 6 milionů těch, které nacistická nenávisť poslala do plynových komor. Upomíná na židovský osud v dějinách křesťanství.

JINÝM ZPŮSOBEM PATŘÍ **HARLEKÝN** K MALOMOCNÝM.

Tváří se něžně. Housle – asi hraje něco hezkého, neprovokuje...

Je na straně Ježíše, protože svým vědomým nepřizpůsobením se brání proti vší občanské tvrdosti. Protože ta se objevuje v rouše „argumentace“, se seriózní vážností, aby mohla před sebou a v občanském rituálu obstát, nemůže chtít být harlekýn ani seriózní ani občansky clever. Může akceptovat jen bláznovu čepičku, proti dení tuposti dávat svou písničku – v naději, že přesto někdo jeho píseň o lidském, bratrském životě uslyší.

CO KŮŇ? Vzpíná se zleva, napravo má svůj obraz, z Guerniky, od Piccassa. V Guernice ovládá umírající koňská hlava střed obrazu jako odkaz na stvoření hynoucí nevině ve všech válkách.

Tak kůň v našem obrazu. Stojí a pláče za všechny opovržené, vykořisťované, týrané stvoření. „Bez vlastní viny“. Kdyby zvíře chybělo v kruhu vyhnaných, obžaloba tohoto obrazu by nebyla dost vícehlasá.

Všechno je za **ostnatým drátem**. Jen s výjimkou ptačího hnízda, které je právě na něm. Pět malých ptáků sedí spolu, mají ono hnízdo, které je odňato všem za drátem. Šestý pták krmí pět hladových housenkou. Právě pod Stop, protiobraz proti všem vydaným do nouze bezdomovců.

Přesto tento pták je příliš slabý, je tísněn, může být brzy vytlačen z hnízda. Kde se to děje vždycky ve světě? Je svět konstruován tak, že lidé proti tomu nic nezmohou? **Pozadí** – z jedné strany noc, z druhé – svítání nebo západ slunce (co by se vám víc

hodilo do souvislosti?). Světlo kolem Ježíše. Bouře?

Malomocní. Vydělení. Exkomunikace. Ex-komunio. Vyloučení ze společenství. Jak se vyděluje a táhne hranice. Kdo je vytyčuje, proč? Je malomocenství vlastní vinou?

Neláska. Neschopnost přijmout druhého. Připustit jeho blízkost.

Sobectví (půjdu si po svém). Strach. Jinakost.

Vína. Člověk něco zkazí...

Malomocenství vlastní vinou?

Lenost, nezalamovat, netrápit se druhými (pokušení doby, na člověka toho doléhá tolik, že čemu se může vyhnout, tomu se vyhne (Cobain) – a pak si uvědomí, že je out. Sám.

Jsou lidé nepřítazliví... Proč nést s tebou tíhu tvého života a tvou nepřijatelnost?!!

Čím dál víc se podobáme společnosti malomocných.

Jaký máte nyní dojem z obrazu? Ježíš a „jeho družina“. Do toho hrozného zátiší... přibyl On. Něco se bude dít. Já ze všech obrazů „o Ježíšovi“ zatím mám „nestatický dojem“. Proto bych preferoval ráno...

Ježíš ví, kam jde, co dotyk s malomocným znamená. Malomocenství jako nemožnost být bez vědomí viny, a s

Zkušenost s Ježíšem je údiv – já (malomocný vlastní vinou i vinou druhých) jsem přijatelný, přijatý. „Čistý“.

„Obrazům z naší učebnice je z jisté strany vytýkáno, že bezprostředně zobrazuje bídu světa, a že se na to dá reagovat syndromem strachu. Ale potlačení, vytlačení není pedagogické, ale zpracování.“